

דף מידע מס' 1971

פרשת בראשית

לשמור את דרך עץ החיים (ג, כד). "דרך" – אמרו רבותינו (תנא דבי אליהו רבה, פ"א) – "זו דרך ארץ; עץ החיים – זו תורה. מלמד: שדרך ארץ קדמה לתורה".
דרך ארץ קדמה לתורה – היה אומר רבי מנדלי מקוצק – כלומר הקדמה היא לתורה, כשם שמתוך ההקדמה אתה מכיר את מהות הספר, כך אפשר להכיר מנימוסיו של אדם ומדות דרך ארץ שלו תורתו מהי.

מתוך: "על התורה"

אנו משתתפים באבל הכבד
של חברתנו דניאלה אייזנברג
ובני משפחתה
במות עליה **אביה** ז"ל

שהשמחה במעונם

- מלך טוב לדבורה ויהודה צונץ ולכל המשפחה, אנשואי הנכד ארנון - בת
- מלך אנת ויצנקל'ה רוטמן - עם בח"ל צוקרי
- מלך טוב למרים וישראל רותם ולכל המשפחה, אנשואי הנכדה בר - בת
- מלך צדנה ואלי שריי - עם בח"ל יהושע

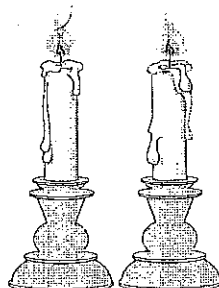
*****

אמבולנס: חיוג מקוצר 6101

תורנות מרפאה: עדימור חיוג מקוצר 2580

*****

16:30	הדלקת נרות
16:50	מנחה וקבלת שבת
12:45	מנחה א'
16:30	מנחה ב'
17:36	צאת השבת

חוזרים או לא חוזרים?...

מאז שמחת תורה התחלנו להזכיר בתפילה "משיב הרוח ומוריד הגשם", ואכן למחרת הופתענו מהגשם השוטף... בתקופת החורף אנו מזכירים את הגשם פעמיים בתפילת שמונה עשרה. בתחילת התפילה אנו מזכירים את הגשם באמירת "משיב הרוח ומוריד הגשם" – כדי לשבח את ה' המוריד אותו. ובהמשך התפילה (בברכת השנים) – אנו מבקשים מה' שיברך אותנו בטל ומטר. את 'הזכרת גשמים' - דהיינו את אמירת 'משיב הרוח ומוריד הגשם' - אנו אומרים החל משמיני עצרת (שמחת תורה) ועד מוסף של יום ראשון של חג הפסח. את 'שאלת גשמים' דהיינו את אמירת "ותן טל ומטר" – אנו מתחילים לומר רק שבועיים אחרי שמחת תורה, בתאריך ז' בחשוון ועד מוסף של יום ראשון של חג הפסח. הסיבה לכך כדי שיהיה זמן לעולי הרגלים ששהו בירושלים בחג הסוכות, להגיע לביתם קודם לתקופת הגשמים. ביום ראשון האחרון, לאחר תפילת שחרית, במסגרת ההלכה היומית, למדנו מתוך הקיצור שולחן ערוך (סימן ט סעיף ב), את ההלכה הרלוונטית הבאה: "טעה ולא אמר 'משיב הרוח ומוריד הגשם', אם נזכר קודם שאמר הברכה 'מחיה המתים' אומר במקום שנזכר... אבל אם לא נזכר עד לאחר שסיים הברכה 'מחיה המתים', צריך לחזור לראש תפלת שמונה עשרה". הלכה זו, אכן נראית תמוחה ומעוררת שאלה, הרי לא כך למדנו בעבר ולכאורה הדבר סותר את מה שכתוב בסידורים רבים: "אם אמר בחורף 'מוריד הטל' וכבר חתם 'מחיה מתים' – אינו חוזר". אלא שההבדל נעוץ למעשה בין מנהג ארץ ישראל ומנהג חוץ לארץ. מכיוון שבארץ ישראל נהוג לומר בקיץ 'מוריד הטל' לכן אם שכח בחורף ולא אמר משיב הרוח – ההלכה היא שאינו חוזר לראש תפלת שמונה עשרה. אלא שלא כך המנהג בחו"ל בקהילות רבות, שם המנהג בקיץ הוא לא לומר כלל 'מוריד הטל', ורק בחורף לומר 'משיב הרוח ומוריד הגשם', ולכן ממילא אם לא הזכיר גשמים בחורף - יש צורך שיחזור – ולכך התכוון בעל הקיצור שולחן ערוך. לסיכום: בארץ ישראל – מי שסיים תפילת שמונה עשרה ולא אמר בחורף 'משיב הרוח ומוריד הגשם' – לא חוזר. רק מי שישכח (החל מ' בחשוון) לומר בברכת השנים - "ותן טל ומטר לברכה", וסיים את תפילת העמידה רק אז עליו יהיה לחזור לראש תפילת שמונה עשרה.

שיעור לכלל הציבור – יתקיים בערב שבת מייך לאחר תפילת ערבית. הציבור מוזמן!

ילדים יקרים - הסורות הנאות מ'ועדות לכם...

זהו... סימני שנה ראשונה של 'חידון שלוחות'. בו התבקשתם בכל שבוע לענות על 6 שאלות מפרטת השבוע. שתשובות'הן מרכיבות את המילה: 'שלוחות'. בכל שבוע הילדים שפתרו נכונה זכו בכרטיס, שנצבר לקראת 'המכירה הגדולה' – של ספרים ומתנות ש'נרכשו' ע"י הכרטיסים שצברתם. מהשבוע, פרטת בראשית, אנו מתחילים בחידון חדש – הנקרא: "יש לי מושג". בכל שבוע תתפרסם שאלה אחת על מושג ביהדות. מידי פעם יופיע רמז על מקורות בהם תוכלו להיעזר על מנת למצוא את התשובה הנכונה לשאלה. מידי שבוע נפרסם את שמות הפותרים נכונה שיזכו בכרטיס, ואת התשובה לשאלה של השבוע הקודם. אז מוכנים? ... יוצאים לדרך...

שבת שלום
הרב מיכאל

'חידון שלוחות' - "יש לי מושג"

אלה העכס: על מה מברכים ... שכוחו וגבורתו מלא עולם?"

כל הכבוד ל...

אבישי ליס: הודיה תהילה וציפוריה וקסמן: רותם אלון: גגה עמית: עדיה ונריה ברלוביץ: ליאור שרגא: מאור דיגורקר.
להתראות בתפילת שחרית בשבת...

אסיפת חברים

האסיפה תתקיים במוצאי שבת פרשת בראשית (21.10.06) בשעה 21:00 בחדר האוכל.
סדר היום:

סעיף ראשון: בחירת ועדת תרבות

הצעת ועדת מינויים! מרכזות: עפרה ברמן ורווית סמסון

חברי הועדה: יניב גלעד, טלי גניאל, גידי נצר ועדי פרס.

סעיף שני: 1. הצגת תוכנית ענף הגזר לשנת 2007. ואישור החשקעות הנגזרות מתכנית זו.

2. הצגת התכנית להקמת בתי קירור בענף הגזר.

*****

ועדת בית הכנסת

ציבור החברים מוזמן לקידוש לכבוד חתן תורה וחתן בראשית לאחר תפילת מוסף ברחבת בית הכנסת.

• ארוחת צהרים בשעה 11:15

*****

מידע חינוך

במוצאי שבת ושמחת תורה נפרדנו מבני כתיב י"ב היוצאת, במסיבת "שלום לך י"ב" הערב היה מהנה, מצחיק ומרגש.

יוסי יעיש ברך בשם ההורים. צפינו בסרט אותו הכינו בני התיכון ובו ברכת הדרך מהמשפחות וממקומות העבודה של בני הכיתה. תלמידי התיכון שרו ונפרדו בברכה ובני הכיתה היוצאת לשנת י"ג ברכו והודו. קבלו תיק ודיסק.

תודה לכול אלו שעזרו לארגן ולהכין ולסדר ערב זה.

ולבני הכיתה: גלעד, תמיר, עופרי, רועי, מוריה, עדן, שיר, יעלה, לילך, ירדן וורד הרבה הצלחה בהמשך הדרך צאתכם לשלום ובואכם בשלום.

בסוכות

תיכון – בני ובנות התיכון, כמו בכל שנה עזרו, להקים סוכות לותיקים. הורידו והעלו ציוד שולחנות, פלטות וכסאות לסוכת חדר האוכל. טיילו באזור עם אופניים במשחק ניווטים. טיילו בנחל כזיב, ראו סרט, למדו עם הרב מיכאל בליל הושענה רבא וכמובן ארגנו יחד את מסיבת "שלום לך י"ב".

חטיבה – טיילו לנחל עורבים, צפו בסרט, הכינו פויקה.

כתות ד' ה' ו' – שמעו שעור מפי הרב מיכאל, ביום "אתגרים" התמודדו עם שיווי משקל, שחקו ביום ספורט, "חפשו את המינים" בסוכות שונות ברחבי המשק + משימות וחידות. אכלו ארוחת בוקר בסיגנון בדואי שכללה פיתות על הטבון, לבנה, שמן זית וזעתר, טחינה, סלט ירקות, תה ועוד. טיילו באופניים לפרדס, שיחקו "פיצוחים" למדו בליל הושענה רבא עם משפחות אליס כהן, הלנה רביץ, מאירפלד.

טיילו ברמת הגולן ב"מצפה השלום", מפעל העיט ומעינות עדן.

כתות א' ב' ג' – שמעו שעור מפי הרב מיכאל, חגגו יום הולדת, טיילו לפרדס, חפשו את המינים, אכלו ארוחת בוקר בדואית וטיילו לגולן יחד עם ד"ר.

ביום שני ר"ח חשוון (23.10) נקיים פעילות לכבוד ר"ח חשוון להורי וילדי א"ו בשעה 17:30 בחדר האוכל. באותו היום תתקיים התרמה לאגודה למלחמה בסרטן. על ידי ילדי החטיבה בין השעות 17:00-19:00.

אביטל עמית

גלגלי האהבה

לפני שבע שנים יצאה מירושלים קבוצה קטנה, עשרה רכובי אופניים, לכיוון אילת. לא, לא היה זה מסע שנועד לצבור חוויות אישיות בלבד. המטרה היתה לגייס תרומות לבית החולים "אלין" שבירושלים. באותה שנה הצליחו מייסדי הפרוייקט לגייס \$ 65000 לימים הוענק למבצע הרכיבה הזה השם "גלגלי האהבה".

בשנה השישית לקיום המבצע הצטרפתי גם אני. מסלול המסע היה הפעם מהגולן לירושלים וכלל כ- 350 רוכבים. הסכום שהצלחנו לגייס במסע זה עמד על 1.9 מליון דולר.

השנה עומדים להשתתף במסע שייצא מבית החולים בירושלים ביום 29.10.2006 לכיוון אילת למעלה מ- 400 רוכבים. המסע יארוך חמישה ימים בשלושה מסלולים. בית החולים "אלין" הינו בית חולים פרטי הפועל ללא רווח. בית החולים הרב-תחומי היחיד בארץ בתחומי אבחון ושיקום ילדים הסובלים ממגוון רב של מוגבלויות גופניות.

בית החולים פיתח מומחיות מיוחדת בשיטת טיפול שיקומי של ילדים ונוער הסובלים מהפרעות בתחום המוטורי, התקשורת, הקוגניטיבי וההתנהגותי. בית החולים "אלין" אינו זוכה לתמיכה ממשלתית והוא מקבל החזרים חלקיים מהגורמים המפנים אליו ילדים ונוער לטיפול-אלא שהעלויות בפועל של כל טיפול גבוהות בהרבה מהסכום המשולם.

כתוצאה מהמצב הכלכלי הקשה אליו נקלעה מערכת הבריאות בכלל וקופות החולים בפרט, הפער הולך וגדל. על מנת לגשר בין תעריפי המימון וההוצאות האמיתיות של הטיפול ומבלי לגרוע חלילה מרמת הטיפול הגבוהה שהילדים זוכים לה, בית חולים נאלץ להשען על תרומות.

בנוסף לכך ישנן גם עלויות נכבדות הכוללות רכש ציוד יקר, שיפור הציוד הקיים, מחקר ופרוייקטים מיוחדים. על מנת להמשיך להתקיים חייבים כל אלה להיות מגובים על ידי תרומות.

במסע עצמו כל רוכב תורם מכיסו את חלקו בהוצאות המסע ומתחייב להביא תרומות לא פחות מ- 10,000 ₪.

בשנה שעברה בעזרתם הנדיבה של חברים ומכרים עמדתי במשימה ומעל גבי דף זה אני פונה בקריאה לכולם אנא, פתחו את הכיס והושיטו יד למבצע חשוב זה. להמשך קיומו של בית החולים ולשיקומם של ילדים רבים. ניתן ליצור איתי קשר באופן ישיר או למלא טופס במשרד הטכני.

תבואו על הברכה
קני גולדמן

*****

תודה

לכל החברים היקרים!

שטרתו ועמלו

אם בדבר מאפה,

בעריכת השולחן,

בעזרה בתמיכה ובכל דבר אחר,

ותרמו להצלחת שבת החתן

רוב תודות לכולכם

מעומק הלב.

קבלו זאת כתודה אישית

מי יתן ונשיב לכם בשמחות.

צביקה ותמר בוכהלטר

משפחת ארגמן

אבי וחדוה בוכהלטר

מה עושות האיילות הלילות? אלה לאה אולדברג
מה עושים הצ'יט? אה צ. הלל
מה עושות הרכבות צ' הפסיט? אלה לאה נאור

ומה עושות המטפלות (מדריכות/מדריכים)?
 ובכן, לאחר שנשאלתי לא פעם מה עושים העובדים במערכת החינוך הבלתי פורמלית.
 החלטתי לכתוב.

מדריכות כותות א' - ו' :

הבוקר מתחיל בשעה 06:45 עם הכנת ארוחת הבוקר המוגשת בחדר האוכל עד השעה 07:30. אחרי סידור השולחנות והאוכל מתפנות המדריכות לניקוי וסידור בית הילדים, הכנת תוכניות, ישיבת צוות, שיחה עם הורים, יועץ חינוכי, עובדת סוציאלית ועוד. בימים שאינם ימי חינוך מלאים (ב,ד,ה) פונות המדריכות למקום העבודה המשלים אותו סיכמו עם גיודי (משאבי אנוש). למי שאינו מצוי במערכת נזכיר, שבית הספר שלנו עבר לחמישה ימי לימוד בשבוע. ימי א',ב',ד',ה' הם ימים ארוכים, בהם חוזרים הילדים בשעה 15:20 והולכים ישר הביתה. יום שלישי הוא יום קצר, בו חוזרים הילדים בשעה 13:40, אוכלים בחדר האוכל ושוהים בבית הילדים עד שעה 16:00. ביום שישי אין לימודים והוא יום מלא בבית הילדים. כמו כן ערבי חג, חול המועד, חופשת פסח וכמובן החופש הגדול הינם ימי עבודה מלאים. כדי שיהיה קשר יותר טוב בין הילדים בתוך הקבוצה ובין הצוות לקבוצה אנו פותחים את בית הילדים פעם בשבוע בשעות אחרי הצהריים לתוכנית בעלת אופי חברתי. בראשי תודשים – תוכנית מיוחדת משותפת להורים ולילדים.

מדריכי החטיבה והתיכון :

עובדים במקומות שונים ברחבי הקיבוץ. בדרך כלל מקבלים יום בשבוע להדרכה ולפני מועדים מיוחדים - חגים, חופשות, מקבלים תוספת זמן להכנה לפי הנדרש. נפגשים עם הנוער פעם במשך השבוע ובשבתות. בשבתות נסובים המפגשים סביב שיחה בנושאים שונים אותה מעביר בן/בת נוער או חברה/משק.
 לסיום – אני מקוה שעניתי לשואלים/מתעניינים מה עושים כיום במערכת החינוך הבלתי פורמלית. קשה למדוד את התרומה הגדולה של המדריכים והמדריכות שלנו לילדינו. הן בבתי הילדים והן בהדרכת החטיבה והתיכון.
 אמנה כמה מהן :

- חיי חברה, תכנון שעות הפנאי וחברות המהווים מוקד מרכזי בחיי הילד ושדה אימון לחיים בעתיד.
  - כישורים חברתיים.
  - חיבור לקהילה בעבודה בקיבוץ, השתתפות פעילה בחגים, ערבי תרבות (יום העצמאות, יום השואה והגבורה).
  - עזרה לזולת בקיבוץ (בניית סוכות לותיקים) ומחוצה לו על ידי התנדבויות שונות.
  - המפגש הבלתי פורמלי עם מבוגר – מתווך ומכוון המונע סיכונים ואלימות. מפגש זה גם יוצר יחסי קירבה מיוחדים, הקשבה ותמיכה.
  - המפגש החברתי שאינו מודד הצלחות לימודיות נותן מרחב ביטוי לכישורים שונים ומזמן הצלחות והערכה לתלמידים שאינם באים לביטוי בבית הספר ומחזק את ביטחונם העצמי.
- אני חושבת שהתוצאות מדברות בעד עצמן.
 יש לנו ילדים/נערים נפלאים שמשתלבים ותורמים לחברה הקיבוצית, הישראלית, בצורה"ל ובשרות החברתי בשנת י"ג ובענפי המשק השונים.
 אז על השאלה: "מה עושות המטפלות?" מכיון שקשה לענות "על רגל אחת על המדרכה", ניסיתי להסביר זאת בכתב - מקוה שהצלחתי.

אביטל עמית

במספר מילים

- עם תום החגים ברצוני להודות לאילן ולחברי ועדת בית כנסת שדאגו לספק לנו את כל צרכי החג. תודה מיוחדת על שמחת תורה שהיה מאורגן למופת, שמח, נעים ונותן כוח לימות החול.
- ליותרם והחבריה הצעירים שהובילו את הריקודים אשרינו שיש לנו אותכם – הייתם נהדרים.
- ובשולי הדברים ציון לשבח לשי לייטנר שניצל את כל ימי ה"רגילה" שלו מהצבא לעזרה בעבודה במטע כל הכבוד!
- ברכות לדניאל מרדכי עם גיוסו לצה"ל. מאחלים לך הצלחה רבה בשירות.
- ברכות לשולמית בן-אבי עם שחרורה מצה"ל. מאחלים לך קליטה מהירה בחיים האזרחיים.
- התרמה לאגודה למלחמה בסרטן – ביום שני א' חשוון (23.10) מתקיימת ההתרמה הארצית למלחמה בסרטן. אצלנו יעברו ילדי בית הספר מבית לבית ויתרמו את החברים.
- מועצה – ביום שני א' חשוון (23.10) תתקיים ישיבת מועצה בשעה 20:30 במועדון לחבר. הנושא: המשך הטיפול בנושאים שעסק בהם צוות אופק לאור תוצאות ההצבעה בקלפי ובהתחשב בזמן שעבר ממועד ההצבעה (כחצי שנה).
- רותי בוכניק הודיעה על עזיבת הקבוצה. רותי היתה בשלוחות עשרות שנים והעזיבה קשה לה ולכולנו בהצלחה לרותי בעפרה ובוודאי נמשיך לשמור על קשר.
- משפחת ביאלה תרמה סכום נאה לועדת חתונות בתודה על החתונה של נדיביה ועודד – תודה.
- מהמרכולית – החל מהשבוע הבא נספק "רוגלך" רק לפי הזמנה מראש. נא להרשם בדפי ההרשמה עד יום חמישי בבוקר.
- משולחנו של מרכז משק - במוצ"ש 21/10/06 (פי' בראשית) ובמוצ"ש הבא 28/10/06 (פי' נח) תתקיימנה אסיפות שידונו בענף הגזר, באסיפות אלו נציג סיכומי ביניים של שנת 2006 וכן את תכנית 2007. באסיפות אלו נביא לדיון ולאישור את תכנית הקמת בתי הקירור בגזר. בגלל חשיבות הנושא אני מבקש מציבור החברים לגלות יותר מעורבות ולבא ולהשתתף באסיפות אלו.

שבת שלום

הפתעות נעימות

זכיתי לשתי הפתעות נעימות בדפי מידע של חג הסוכות הזה, (1969, 1970). האחת- מספר כותבים חדשים הצטרפו לשוטחים את תחושותיהם על גבי הנייר, ולעיני כל. והיפה מכל- כולם כותבים בשפה ברורה, לשון צחה וסגנון אחיד.

וגדולה מזו- רגיל אני שנוכחותי מהווה מטרד לחברים רבים. אני מיד מדמיין לעצמי את תגובתם- שוב הנודניק הזה מפגין נוכחות! למה אינו חוזר לספריו ועוזב אותנו במנוחה! והנה, פתאום נוכחתי לדעת שהיעדרותי מטרידה את הכותבים הנאורים. יתירה מזו- מבקשים הם לסגור בפני כל מפלט, ולו בדרכים אדמיניסטרטיביות ואלימות. כמה מרנין להיות רצוי, (על אפי וחמת!).

לגופם של דבריהם: כל אחד, (כנהוג- כותב אני לשון זכר וכולל אף את המין היפה), כל מבקר המבקש לחוש את הדר בית כנסת במלואו- מוזמן לבקר כל שבת ומועד. שואל אני- האם האנשים "שבשל המצב העדיפו לנסוע משלוחות בחג ולהתפלל במקום בו יוכלו לחוות חוויה אמיתית של קדושה", האם אנשים אלה נמנעים מלנסוע בשאר חגים כאשר אווירה של קדושה שורה על בהכ"נ שלנו, יען כי מלא הוא! שמא אותם 'דואגים' יקפידו להגיע לתפילת שחרית- אם לא לברכות השחר, לכל הפחות לפסוקי דזמרה; אם לא בכל יום, לכה"פ בשבתות ובחגים; כדי שכבר אז תשרה כאן אווירה של קדושה 'אמיתית'!!

נכתב "קצב שירה איטי משגע אותי". מה עניין קצב השירה לצפיפות המקום?? לו היו מקליטים את 'נוסח' שלוחות שמלפני שנות דור, היו נוכחים לדעת שהקצב הוא איטי, מקפיד על היגוי נכון של כל תיבה, ולרוב מתאים מלרע ומלעיל במקומות ההולמים. השוו זאת למנגינות חדשות זה מקרוב באו אלינו, אשר כל מלרע הופך להיות מלעיל, ואשר על ברכי זרים נולדו. על כגון אלה היו דורשים בגליציה מכורתי את הפיסקה "המכה בעברתו כל בכורי מצרים" = "המכה את העברית שלו הוא מבכורי מצרים"! (המקור ביידיש, למביני דבר- 'אז עהר שלאגט זיין עברי, פון בכורי מצרי איז עהר').

אשר לתחרות התפילה המהירה- אמנם כן, משך זמן התפילה, מהתחלתה המוצהרת עד לסיומה הוא קצר יותר בכעשרים דקות. האם הכותב הנכבד בדק למה? ההבדל מתחיל בהקפדה להתחיל בדיוק בשעה המוצהרת, ולא באיחור של שתיים שלוש דקות. משך זמן ההליכה של כל המכובד לפתיחת ארון, לעלייה לתורה וכו' הוא קצר בכמעט חצי דקה, ולעתים יותר. ההליכה עם הספר בהוצאתו ובהחזרתו- גם הם קצרים יותר. ההמתנה לסיום תפילת המכובדים אף היא קצרה יותר. שניה לשניה מצטרפת לדקה, דקה לדקה מצטרפת והנה ההבדל הגדול- פחות זמן ריק מתפילה. למי שאינו עומד על התופעה באמת סבור שבמניין השני מתפללים פחות וגם זאת בריצה מהירה, ולא היא. לטיב התפילה אתיחס בהמשך- על זמן ריקי רק אוסיף: בסביבה שלנו היו מספר מניינים של כת חסידים מפורסמת במשך הזמן הקצר שהקדישו לתפילה. להגנתם טענו- שככל שמתמשכת התפילה כן ניתנים הזדמנויות רבות יותר לשטן להשטין וליצר הרע להעביר אדם על דעתו. ואם גדולי האמוראים אשר בקשו 'פעם אחת' לכוון את תפילתם מצאו את עצמם מונים אפרוחים או דימוסים- אנו היאך נעזי לחשוב שבכווננו יש לכוון את תפילתנו. די לנו אם נקיים את מצוות הבורא ונבין את פשר התיבות היוצאות מפינו.

מילה אחת על ריהוט בית הכנסת- הוא נוצר לפני כארבעים שנה. התכנון והביצוע כולו על טהרת נגריית שלוחות. מי שמתמצא יזהה מיד את גאוניות היצירה המשרתת אותנו נאמנה. הבעיה איננה התיישנות הריהוט (הדורש תחזוקה)- אלא הזדקנות הגוף. מושבים "שישבנו עליהם בנערותינו עשו עמנו מלחמה בזקנותינו", וד"ל.

והעיקר- מהות התפילה היא האמירה ולא האווירה. חייבים להקפיד בהגיית כל תיבה, ואם עשינו כן- יצאנו ידי החובה המינימלית. נכון הוא, בחוגי חסידים רווח סיפור על אותו רועה, בער, שנכנס לבית הכנסת, דקלם את האלף בית, והוסיף (ביידיש!) 'רבונו של עולם- אתה מיטיב ממני להרכיב את האותיות למלים ואת המלים לתפילות. אנא רחום עשה כן'. וכמובן- תפילתו זו הרעישה עולמות. אבל- חיים אנו בדור ובמקום שכולנו יודעי עברית. אין תירוץ להשתמט: לא מקריאת הכתוב בהגייה נכונה, ולא מהמאמץ לנסות להבין את מה שאומרים. ובהיותנו חברים במכון לפירוש העבודה והייצור, כבר מזמן והוצאנו מן התפילה אוצר מלא ונפלא של קרובות, גאולות, אופנים, מאורות וכו'. מול הפסד אוצר תרבותי זה הרווחנו שאת מבחר היצירות שנותרו אפשר, במעט מאמץ, להבין. 'אף קוצץ' לא אומרים, ולא 'אנסיכה מלכי'; את 'ונתנה תוקף' אפשר להבין, וגם את 'עלינו נשבח'.

לשם הבנה מינימלית זו דרושים תנאים מתאימים לריכוז המחשבה. יקום אחד המשתוקקים 'לאווירה של צפיפות' ויצהיר: שבתנאי צפיפות יתר, מזגנים מרעישים, אקוסטיקה המגבירה כל רחש ורשרוש- יקום יצהיר שהוא מסוגל להתרכז בניסיון להבין את מה שהוא אומר. אם יש אחד כזה- אני מודה ומתוודה: מוכשר הוא ממני.

אשר לקריאה נכונה- קשה לבוא בטענות אל מי שקורא מבלי משים, את שגיאות מדפיסי המחזור. למשל: ברוב המחזורים הדפיסו: "שושן עמק איומה, שבת שבתון לקיימה". אם משמעות 'איומה' היא בעברית של הרחוב- הרי הוא מחרף את עם ישראל; ואם איומה במשמעות המקראית- הרי אין בדבריו בנותן טעם. מה גם, הקליר כתב "שושן עמק איומה שבת שבתון לקיימה" = הִתְרוּ בכנסת ישראל לקיים מצוות יום הכיפורים. כאמור, קשה לבוא בטענות למתפללים. אבל יש לבוא בטענות לשליחי ציבור המוסיפים קריאות אשר אינן כתובות, לעתים בעידוד הציבור, לעתים מעודדים את הציבור. למשל- ריבוי הקריאות 'איי איי איי', 'ויי ויי ויי'. אם עושים כן בין משפט למשפט- אפשר עוד לסבול. אבל אזני כבר שמעו- ומלמד וותיק הנני השיך דור שהאזין לקול תלמידיו כדי ליישר את כל עקמומית שיצאה מפייהם- אזני קלטה ש"צ הפותח את העמידה כך: "... אלוקי ויי ויי ויי; אברהם אלוקי ויי ויי ויי; יצחק אלוקי ויי ויי; יעקב האל ויי ויי...". השמעו אוזניו את מה שגרונו הגה? הזאת אווירת הקדושה הרצויה.

ולבסוף- דבריו של ש"ב מודענו. שאלתו את המתפללים במניין האחר באותה ישיבה- האיני חש "כאב כלשהו על כך שבית הכנסת עומד בשיממונו(!) ביום התפילות הקדוש..."; זיכיתי אני את שאלתו זו בתשובה חדה וברורה- לא! ככל הנראה- קיצורה גרם לה להישמט מזיכרונו. הכותב מתפאר בהישגי ועדת בית כנסת היוצאת 'שהחזירה עטרה ליושנה' והביאה את כולם למקום תפילה אחד ביוה"כ תשס"ו. הוא מבכה את החלטת הוועדה החדשה ליטול עטרה זו. שוכח הוא- שהחלטה זו נפלה, לא בהיחבא ובהסתר, אלא לאחר דיון פתוח שבו כל מי שחפץ בא והתבטא. החלטת הוועדה היא תוצאה של התרשמות חבריה משמיעת הטענות. האם כל החלטה שאינה לרוחו של הכותב תיקרא 'כניעה ללחצים'. השוו את המצב אשתקד. היה אמנם דיון פתוח, אך הוועדה התעלמה מקול אמהות צעירות. ההחלטה לוותה פעילות אדמיניסטרטיבית של מנהלת הקיבוץ אשר הורתה לחשמלאי לא להשאיר, לא אורות ולא מזגן בחדר האוכל. החלטה שלא אפשרה התארגנות 'לא רשמית' של חברים. דבר שבכל הזדמנות אחרת היה נענה בחיוב. מאידך, מה עשתה הוועדה היוצאת לשפר את התנאים הפיזיים בבית הכנסת. בין היתר- שיפור מזגנים והשתקת הרעש הבוקע מהם. מהנדס חשמל אמר באותה ישיבה שעל נקלה, בהחלפת חלק פעוט, אפשר לפתור את כל הבעיה.

והנה עוד: כל המשווה את 'אי-הענות החברים לקריאת ועדת בכ"ע לבוא להתפלל...'; לאי-היענות 'לקריאת ועדת משאבי אנוש לעזרה בחוה"מ'; כל המשווה שתי תופעות אלו מערבב מין בשאינו מינו. הראשונה היא תוצאה של רצון כן של חברים למצוא מקום בו השכינה תשרה על תפילתם. לא פאר המבנה והיופי הארכיטקטוני יוצר הרגשה זו. הסבור שכן- יתפלל את תפילתו באחת הקתדרלות של הערלים. אגב, המוזיקה הכנסייתית יכולה לרגש אפילו לב מאובן כמו שלי. (במיוחד אם מבינים את המילים). אך מי שסבור שהשכינה תשרה על תפילתו באתר רגוע, באווירת הרוגע השוררת בחדר אוכל; באפשרות להאזין לכל מילה היוצאת מפיו של שליח ציבור; ואף הנשים בכלל השומעות, מה שאין תמיד כן בעזרת הנשים, (כן מפי זוגתי שתחי').

הקריאה השניה נולדה בחטא! חטא קדמון אשר המיר את סידור העבודה, סידור האחראי ללוח עבודה הן של 'השירותים' והן המשק היצרני; סידור שבו היו מעורבים גם מרכז משק וגם מזכיר פנים. המרנו אחריות זו, לתכנון לטווח רחוק ולסידור היומי במשאבת אנוש, ששמה לה את הדאגה לאנוש ושיחררה את מנהלי הקיבוץ מסידור עבודה. התוצאה היא- תכנון העבודה בחול המועד איננו בנוי על השיקול- מה מותר לעשות, מה אסור בהחלט, ומה התחום האפור של מה שבדוחק התיירו; אדרבה- שיקולים אלה כלל לא נשקלים והומר בניסיון של חלוקת פנאי שוויונית בין כלל החברים- כאשר המכנה הנמוך ביותר, אלה שמובטלים כל החג, קובעים את הנורמה. צרפו לזה את הוויתור המוחלט של הפעלת משמעת ומרות- והרי לכם הנהלת קהילה המתבססת על 'תחניות' ובקשות 'ירחמים'. ברי הוא- השם את רווחתו בראש סולם עדיפויותיו- לא יתנדב.

הארכתו מדי ועל כן אסיים.

משה ווייס

איזה חסה?

שלום לך דליה
 הבוקר בשעה 8.30 נפגשנו במרכזלית.
 עוד אני מתלבטת אם לבחור חסה ערבית או חסה עגולה.
 פנית אלי בבקשה: "בשבוע הבא כתבי משהו על הפרטת מזון"!!!
 לא התייחסתי לבקשתך כי הייתי כולי שקועה במחשבות רציניות.....
 איזה סלט אגיש בשבת?
 חצילים או עגבניות?
 ובין הרהור להרהור, אני פוגשת את חברותי הטובות, את אלן שלא פגשתי בחג.
 אני פותחת בשיחה, ומברכת לשנה טובה.
 בשעה שרוב בני גילי בעולם הרחב, נדבקים לשולחן העבודה, ורק חושבים איך ישמרו
 על הפרנסה ומתחננים לשעה נוספת - אני בנחת ושלווה ממשיכה להתלבט בין חציל
 לעגבנייה.
 כאשר סוף סוף נפלה החלטה, עברתי את הקופה ובררכת שנה טובה אני נפרדת
 מהחבורה.
 בדרך לאופניים, מתגלגלת לאוזני שיחה. שני בחורים שלפי פניהם הנאות וקומתם
 הזקופה לא עברו את גיל 30 משוחחים בענייני הקיבוץ. לא שמעתי את כל השיחה אך
 משפט אחד התגלגל לאוזני:
 "מה אתה פרייר?"
 "הסכמת לעשות תורנות חליבה?"
 אני מוציאה את האופניים מהחניה, ומתפללת שאגיע הביתה בשלום עם כל השקיות.
 בכניסה לשכונה אני נפגשת באחד השכנים, (גם הוא עוד לא הגיע לגיל 70) שעל
 טרקטורון קטן מעמיס סכך, וגם איתו אני פותחת בשיחה. הרי מי בכלל ממחר
 לעבודה?
 וכשאני מגיע הביתה והשעה כבר 9.30 אני נזכרת בבקשתך לכתוב על הפרטה.
 אך לצערי אין לי הרבה מה לכתוב על הפרטות - גם אם הן הכרחיות לא ההפרטות
 יפתרו לנו את הבעיות. אין לנו ברירה, בני דורי והצעירים ממני מאשר להסתכל זה
 לזה בעיניים ולהודות: רובינו לא ראוים לשיטה.
 "עשה כפי יכולתך וקבל לפי צרכיך" התאים לדור של הורינו, אנשים חזקים וחדורי
 אידיאולוגיה.
 אנו מסתפקים במועט - רק בחציו השני של המשפט - "קבל לפי צרכיך"
 ולכן הפרטה לא תספיק,
 רק שינוי מהותי שיגדיל את האחריות של כל אחד מאיתנו לעצמו לפרנסתו, למשפחתו
 ולילדיו. לשינוי שילמד אותנו מחדש את ערכו של הזמן וערכה של עבודה.
 ובמקום לכתוב על הפרטת מזון אני רוצה לכתוב תודה- לאלו שבזמן שאני התלבטתי
 בין חסה ערבית לחסה עגולה, עבדו קשה כדי להביא לי פרנסה.
 ול"פריירים" שבסוף יום עבודה מדווחים על אופניהם למכון החליבה.
 וכמובן לעובדות הכל-בו. שלמרות שעדיין אין הפרטה דואגות שיהיו כל סוגי החסות
 הפרות והירקות.
 ולאחל לכולנו שנשכיל להקשיב אחד לשני,
 ולדבר גם על נושאים קשים כמו- שינויים.

בברכת שנה טובה
 בריאות ופרנסה
 ניצה קנר

מדרשת צ'ן הנצ"י"ה מלמ"נה אותך
ל"יום הפתוח" במתכונת חדשה -
אוצר יותר שיצורים, אוצר יותר לימוד, אוצר יותר בחירה
ואוצר יותר אוירה.

במתכונת זו השיעורים יהיו משותפים לתלמידות המדרשה ולנשים הלומדות ביום הפתוח.

בכל שעה מוצעים לבחירה מספר שיעורים בנושאים מגוונים

8:15-9:10 דר' חזי כהן, שמואל ב'
דליה יוחנן, דמות הצבר בספרות הישראלית.
רחל קרן, תרי עשר

9:20-10:15 דר' משה וייס, ענייני תפילה
דר' רחל רייך, נשים במקרא
רחל קרן, טוב ורע בהגות היהודית

10:30-11:25 נטע לדברג, מתורתו של הבעל שם טוב
דר' חזי כהן, יהושע
הרב דורון דנינו, דמויות של תנאים

11:35-12:30 דר' מיכאל בן אדמון, עיון בספרות השו"ת
נטע לדברג, משנתו של הרב קוק
דר' חזי כהן, הפטרות

שיעורי היום הפתוח מתקיימים מידי יום לפי

פתיחת הלימודים: ב' חשון, 24.10.06

לפרטים והרשמה - התקשרי למדרשה: 04 6062900 או בדוא"ל:

midrasha@hanatziv.org.il